

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра державно-правових та гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ»**

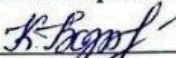
Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії)

галузь знань	08 Право <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність: (спеціалізація):	081 Право <i>(код і назва спеціальності (або спеціалізації))</i>
освітня програма	«Право» <i>(назва освітньої програми)</i>
форма навчання	денна <i>(денна / заочна)</i>

Київ – 2025 рік

РОЗРОБНИКИ си­ла­бу­су:

доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри
державно-правових і гуманітарних наук

_____ Катерина БОРТНЯК
(підпис)

доктор юридичних наук, професор кафедри
державно-правових і гуманітарних наук

_____ Юрій ЛУЦЕНКО
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри державно-правових і гуманітарних наук

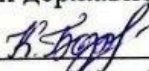
Протокол № 2 від 04.09.2025 року

Завідувач кафедри

_____ Зореслава ЗАХОЖАЙ
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми

д.ю.н, доцент, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

_____ Катерина БОРТНЯК
(підпис)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Правове регулювання у сфері управління національною безпекою, ВК.11.
2. Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2 рік, 4 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	Денна форма навчання 4 кредити, загальна кількість годин 120 (лекцій 16 год, семінарських занять 16 год., самостійна робота 88 год.)
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	За графіком проведення консультацій викладачами кафедри
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Луценко Юрій Васильович, доктор юридичних наук, професор кафедри державно-правових гуманітарних наук
9. Контактна інформація викладача	yurylutsenko@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	https://tnu.edu.ua/
0. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	<p>Навчальна дисципліна «Правове регулювання у сфері управління національною безпекою» спрямована на комплексне вивчення правових механізмів забезпечення національної безпеки України, нормативно-правових заходів управління безпековими процесами, діяльності державних органів у сфері оборони, громадського порядку, інформаційної та кібербезпеки. Курс охоплює конституційні, адміністративно-правові, міжнародно-правові аспекти державної політики у сфері безпеки, включаючи аналіз законодавства, судової практики та міжнародних стандартів.</p> <p>У рамках дисципліни розглядаються</p>

	<p>проблеми балансування між правами людини та заходами державної безпеки, особливості функціонування силових відомств, взаємодія України з міжнародними безпековими організаціями, а також перспективи розвитку правового регулювання в умовах сучасних викликів.</p> <p>Курс передбачає проведення лекцій, семінарів, аналізу практичних кейсів, моделювання кризових ситуацій та правозастосовних механізмів, що сприяють формуванню в аспірантів критичного мислення та професійної компетентності у сфері правового забезпечення національної безпеки.</p>
<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p>Метою дисципліни є формування у аспірантів глибокого розуміння правових механізмів забезпечення національної безпеки, розвиток навичок аналізу законодавчих та правозастосовних процесів, а також удосконалення компетенцій у сфері правового регулювання діяльності органів державної влади в контексті безпеки держави та громадян.</p> <p>Завдання дисципліни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомити аспірантів із поняттями, сутністю та складовими національної безпеки. 2. Дослідити правові засади управління безпековими процесами в Україні. 3. Проаналізувати міжнародно-правові механізми співпраці України у сфері безпеки. 4. Розглянути конституційні та адміністративно-правові механізми захисту прав людини в контексті національної безпеки. 5. Вивчити законодавчі акти України

	<p>у сфері управління безпекою та оцінити їх ефективність.</p> <p>6. Проаналізувати Конституційний Суд України та Європейський суд з прав людини щодо національної безпеки.</p> <p>7. Розглянути сучасні виклики (кіберзагрози, гібридні війни, тероризм) та оцінити відповідність правових механізмів України сучасним загрозам.</p> <p>8. Сформувати вміння прийняти правові норми для оцінки дій державних органів у сфері національної безпеки.</p> <p>9. Провести порівняльний аналіз законодавчих моделей забезпечення національної безпеки в Україні та інших країнах.</p> <p>10. Розробити пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання у сфері безпеки в Україні.</p> <p>11. Стимулювати аспірантів до проведення самостійних досліджень у сфері національної безпеки.</p> <p>12. Формувати аналітичні навички щодо оцінки</p> <p>13. Сприяти розробці наукових публікацій та дисертаційних досліджень за тематикою курсу.</p>
Формат проведення дисципліни	Очний, дистанційний, змішаний

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні засади правового регулювання національної безпеки

1. Поняття національної безпеки
2. Конституційно-правові основи національної безпеки України
3. Основні суб'єкти управління національною безпекою

Тема 2. Система правового регулювання управління національною безпекою

1. Законодавче забезпечення національної безпеки
2. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність органів безпеки

3. Акти міжнародного права у сфері безпеки

Тема 3. Органи державної влади у сфері національної безпеки

1. Президент України як гарант національної безпеки
2. Верховна Рада України та її контрольні функції
3. Кабінет Міністрів України та силові відомості

Тема 4. Роль силового блоку в системі національної безпеки

1. Повноваження Збройних Сил України
2. Роль Служби безпеки України
3. Національна поліція та Держприкордонслужба у сфері безпеки

Тема 5. Адміністративно-правові механізми забезпечення національної безпеки

1. Адміністративно-правові засоби запобігання загрозам
2. Контрольно-наглядові повноваження держави
3. Особливості правового режиму військового та надзвичайного стану

Тема 6. Конституційно-правові механізми захисту прав людини у сфері безпеки

1. Баланс між безпекою та правами людини
2. Роль Конституційного Суду України у сфері безпеки
3. Практика Європейського суду з прав людини щодо безпеки

Тема 7. Інформаційна безпека та кібербезпека

1. Правові механізми забезпечення кібербезпеки
2. Захист критичної інформаційної інфраструктури
3. Регулювання діяльності спецслужб у сфері інформаційної безпеки

Тема 8. Міжнародно-правові аспекти національної безпеки України

1. Участь України в міжнародних безпекових організаціях (НАТО, ООН)
2. Співпраця з ЄС у сфері безпеки
3. Виконання міжнародних зобов'язань у сфері боротьби з тероризмом

6. Політика дисципліни

6.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у Таврійському національному університеті імені В. І. Вернадського.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

6.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка поштової скриньки та відвідування курсу навчальної дисципліни у Google Classroom. Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Правове регулювання у сфері управління національною безпекою», розміщеним на платформі Google for Education. Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

6.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин.

6.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

6.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з підсумковим оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у порядку, встановленому положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену ТНУ ім. В.І. Вернадського.

6.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення дисципліни та перед початком сесії здобувачеві вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронну анкету (Google Forms), яку буде надіслано на університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Правове регулювання у сфері управління національною безпекою»

7. Розподіл балів, що присвоюється студентам

7.1. Критерії оцінювання результатів поточного контролю

На початку вивчення відповідної дисципліни здобувачам повідомляють про наявність силабусу, зміст, форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання.

При поточному контролі *оцінці підлягають*: рівень знань продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати усного і письмового опитування на семінарських заняттях, поточного контролю тощо.

При виставленні балів за поточний контроль *оцінці підлягають*: рівень теоретичних знань з тем, включених до розділів; самостійне опрацювання тем, опрацювання індивідуальних завдань тощо.

Здобувач, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

Здобувачу, який не набрав прохідного мінімуму (29 балів) з навчальної дисципліни, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання запланованих у силабусі завдань, які не були ним/нею попередньо виконані або були виконані незадовільно .

У разі невиконання здобувачем жодного із обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт), зазначених у силабусі освітньої компоненти / навчальної дисципліни, його результат оцінюється у «0» балів. Здобувач не допускається до складання заліку, якщо кількість балів, отриманих за поточний контроль протягом семестру становить менше 29 балів.

При наявності «непрохідного мінімуму» поточного контролю напередодні екзамену викладач подає доповідну директору інституту про недопуск здобувача, про що видається розпорядження і здобувач не допускається до складання заліку як такий, що не виконав індивідуальний навчальний план. Відмітка про недопуск у заліковій відомості робиться за наявності розпорядження директора інституту. На дату складання заліку, здобувачу на заліку виставляється «не допущений».

7.2. Шкала оцінювання результатів навчання для навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якої є залік.

Шкала оцінювання результатів навчання, отриманих здобувачем під час вивчення навчальної дисципліни, формою семестрового контролю якої є диференційований залік, здійснюється на основі оцінювання поточної успішності. Загальна оцінка визначається як сума оцінок за виконання всіх обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт).

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач - 100 (табл. 1).

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Таблиця 1

Види навчальної діяльності	Кількість занять / робіт	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	8	40
Поточний контроль (тести, короткі письмові завдання, аналіз кейсів, участь у дискусіях)	протягом курсу	10
Презентація / доповідь за темою дослідження	1	10
Індивідуальне наукове завдання (аналітична робота, есе, дослідницький проєкт)	1	40
Разом		100

Оцінювання роботи на семінарських заняттях (табл.2)

Таблиця 2

Семінарські заняття	1	2	3	4	5	6	7	8
Максимальні бали	5	5	5	5	5	5	5	5
Мінімальні бали	2	2	2	2	2	2	2	2

Критерії оцінювання роботи на семінарі (Табл.3)

Таблиця 3

Критерій	Бали
Активна участь у дискусії, аргументовані відповіді	1
Аналіз наукових джерел та нормативно-правових актів	1
Виконання практичного або аналітичного завдання	2
Обґрунтованість висновків, науковий рівень відповіді	1
Разом за одне заняття	5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	зараховано
80-89	добре	B	зараховано
75-79	добре	C	зараховано
66-74	задовільно	D	зараховано
60-65	задовільно	E	зараховано
30-59	незадовільно	FX	зараховано
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Рівні компетентності та критерії оцінювання.

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів
<p>Високий (творчий): Здобувач вищої освіти систематично за поточним й за підсумковим контролю виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.</p>	90...100
<p>Достатній (конструктивно-варіативний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролю виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, аргументовано дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.</p>	80...89
<p>Достатній (конструктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролю виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.</p>	75...79
<p>Середній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролю виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач.</p>	66...74

<p>Достатній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюями виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав неточні або мало аргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.</p>	60...65
<p>Низький (рецептивно-продуктивний): Здобувач вищої освіти виконав значну частину видів навчальної роботи, за поточним й підсумковим контролюями виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).</p>	30...59
<p>Низький (непродуктивний): Здобувач вищої освіти виконав частину видів навчальної роботи, за поточним й підсумковим контролюями виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов'язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).</p>	1...29

8. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31. Ст. 241.
3. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 берез. 1992 р. № 2229-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 27. Ст. 382.

4. Про оборону України : Закон України від 6 груд. 1991 р. № 1932-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 9. Ст. 106.
5. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 трав. 2015 р. № 389-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 28. Ст. 250.
6. Про інформаційну безпеку України : Закон України від 25 черв. 2010 р. № 2464-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 45. Ст. 474.
7. Концепція національної безпеки України : Указ Президента України від 8 черв. 2012 р. № 389/2012. Офіційний вісник України. 2012. № 49. Ст. 1925.

Монографії, підручники та наукові праці

1. Гаврилюк Р. О. Правове забезпечення національної безпеки України : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 356 с.
2. Дерев'янка О. Г. Національна безпека і правопорядок: теоретичні та правові аспекти : монографія. Харків : Право, 2018. 312 с.
3. Зверев В. Д. Правові засади державної політики у сфері національної безпеки : навч. посіб. Київ : Ін Юре, 2019. 278 с.
4. Колісник В. П. Адміністративно-правове регулювання національної безпеки : підручник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 412 с.
5. Костюк В. П. Безпекова політика держави: правові засади та механізми реалізації : монографія. Одеса : Юридична література, 2022. 389 с.
6. Марченко М. М. Конституційні засади національної безпеки України : навч. посіб. Харків : Право, 2020. 341 с.
7. Нагребельний В. В. Національна безпека: міжнародно-правові стандарти та національне законодавство : монографія. Київ : НАДУ, 2019. 276 с.
8. Бортняк К. В. Адміністративно-правові засади контрольно-наглядової діяльності в сфері науки : монографія. Київ : Саміт-Книга, 2024. 240 с.
9. Bortnyak V., Bortnyak K., Khutoryi V. et al. Methodology and science foundation of modern jurisprudence : collective monograph. Boston : Primedia eLaunch, 2020. 264 p. DOI: 10.46299/isg.2020.MONO.LEGAL.I.
10. Bortnyak K. V. The Role of Civil Society Institutions in Ensuring Social Control over Political Processes. Revista de la Universidad del Zulia. 2021. Vol. 12, No. 34. P. 341–360.
11. Bortnyak K. V. The balance interests of state and civil society as a determinant of the democratic political development of Central and Eastern Europe countries. Cuestiones Políticas. 2021. Vol. 39, No. 70. P. 407–425.
12. Bortnyak K. V. Administrative reforms in Eastern Europe: a comparative legal analysis. Cuestiones Políticas. 2021. Vol. 39, No. 69. P. 814–831.
13. Ткаченко О. П. Кібербезпека як складова національної безпеки: правові аспекти. Вісник Конституційного Суду України. 2022. № 2. С. 45–61.
14. Горелова В. Ю., Бортняк К. В. Взаємодія етики та правового нігілізму у формуванні правосвідомості військових: аналітичний погляд на ризики й

- потенціал реформ. Актуальні питання у сучасній науці. Серія: Право. 2025. № 12 (42). С. 1208–1221.
15. Горелова В. Ю., Бортняк К. В. Реалізація права на інформацію в умовах воєнного стану: адміністративно-правові засади забезпечення. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Серія: Юридичні науки. 2025. Вип. 3 (75). С. 68–78.
 16. Луценко Ю. В., Арешонков В. В. Вплив організованої злочинності на світову безпекову політику, що викликана пандемією Covid-19. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2022. № 1. С. 78–86.
 17. Луценко Ю. В., Денисенко М. М. Протидія злочинності в умовах воєнного стану: теоретико-правові проблеми. Прикарпатський юридичний вісник. 2022. Вип. 3(44). С. 70–75.
 18. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В., Денисенко М. М. Кібербезпека та інформаційна безпека: співвідношення понять. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 8. С. 320–323.
 19. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В., Денисенко М. М. Правове регулювання кібербезпеки людини на міжнародному рівні: порівняльно-правове дослідження. Наше право. 2022. № 3. С. 34–40. DOI: <https://doi.org/10.32782/NP.2022.3.6>.
Наукові праці д.ю.н, професора ...
 20. Луценко Ю. В. Проблеми законодавчого регулювання обігу зброї в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2023. Т. 34 (73). № 4. С. 108–113.
 21. Луценко Ю. В. Правові проблеми легалізації зброї: національний та зарубіжний досвід. Право.ua. 2023. № 3. С. 168–173.
 22. Луценко Ю. В. Проблеми організації протидії організованим злочинним угрупованням, які загрожують державній безпеці України. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2024. Т. 35 (74). № 1. С. 139–146.
 23. Луценко Ю. В., Полторацький О. Б. Протидія злочинності в контексті світової безпекової політики. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 2. С. 215–217.
 24. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Проблеми запобігання корупційним правопорушенням юридичних осіб у сфері економіки, безпеки та оборони. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2025. Т. 36 (75). № 1. С. 139–147.
 25. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В., Горелкіна К. Г. Проблеми протидії кримінальним правопорушенням в умовах надзвичайного чи воєнного стану. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2025. Т. 36 (75). № 3. С. 102–110.

26. Луценко Ю. В. Актуальні питання протидії організованій злочинності у сфері торгівлі людьми в умовах воєнного стану. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2025. Т. 36 (75). № 5. С. 147–156.

Міжнародні документи та аналітичні джерела

1. European Union. European Security Strategy. URL: <https://eeas.europa.eu>
2. The White House. National Security Strategy of the United States. URL: <https://www.whitehouse.gov>
3. NATO. NATO Strategic Concept. URL: <https://www.nato.int>
4. United Nations. Report on International Security and Counter-Terrorism. URL: <https://www.un.org>
5. European Union. Strategic Compass for Security and Defence. Brussels : European Union, 2022.
6. NATO. NATO Strategic Concept 2022. Brussels : North Atlantic Treaty Organization, 2022.
7. European Commission. EU Cybersecurity Strategy for the Digital Decade. Brussels : European Commission, 2023.
8. United Nations. Global Counter-Terrorism Strategy Review. New York : United Nations, 2023.
9. European Union Institute for Security Studies. European Security Outlook 2024. Paris : EUISS, 2024.
10. Council of Europe. Democracy, Rule of Law and Security in Europe. Strasbourg : Council of Europe, 2023.